

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua,
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 35213015078737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

20.12.2018 № 25122/0/2-18/58
На № 353/236 від 14.11.2018

**Народному депутату України
Яніцькому В. П.**

Про державну та регіональну
підтримку осіб з інвалідністю з
порушеннями зору та слуху

Шановний Василю Петровичу!

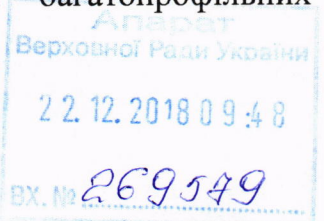
Міністерство соціальної політики разом із Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, Міністерством охорони здоров'я, Волинською, Вінницькою, Закарпатською, Луганською, Рівненською, Херсонською, Черкаською, Чернігівською обласними державними адміністраціями на виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В. Б. від 01.12.2018 № 47538/1/1-18 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 23.11.2018, та депутатський запит, що надійшов до Міністерства, щодо створення державної та регіональних програм підтримки та реабілітації осіб з інвалідністю з порушеннями зору та слуху і повідомляє.

Державною цільовою програмою „Національний план дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю” на період до 2020 року, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 706 (далі – Державна цільова програма), та планом заходів з виконання рекомендацій, викладених у заключних зауваженнях, наданих Комітетом ООН з прав осіб з інвалідністю, до першої доповіді України про виконання Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю на період до 2020 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1073 визначено міністерства, відомства та органи місцевого самоврядування, які забезпечують права осіб з інвалідністю, у тому числі з порушеннями зору та слуху.

Щодо реабілітації осіб з інвалідністю

Постановою Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 № 1686 (зі змінами) затверджено Державну типову програму реабілітації осіб з інвалідністю (далі – Програма) та шість переліків послуг, що надаються особам з інвалідністю за основними нозологічними формами захворювань, зокрема особам з інвалідністю з ураженнями органів слуху і зору, для виконання Програми.

Програма забезпечує системний підхід до організації реабілітації осіб з інвалідністю, послідовність і наступність у проведенні багатoproфільних

реабілітаційних заходів, контроль за якістю реабілітаційних послуг і виконується шляхом реалізації індивідуальних програм реабілітації для осіб з інвалідністю.

Обсяг реабілітаційних послуг, що надаються за індивідуальною програмою реабілітації особи з інвалідністю та дитини з інвалідністю, не може бути меншим від передбаченого Програмою.

Програма фінансується за рахунок коштів державного бюджету, Фонду соціального захисту інвалідів, Фонду соціального страхування України, місцевих бюджетів, а також з інших джерел.

Відповідно до Законів України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, „Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні” та „Про місцеве самоврядування в Україні”, а також Державної цільової програми в регіонах діють районні та обласні програми соціальної підтримки та реабілітації осіб з інвалідністю з порушеннями зору та слуху, а також обласні цільові програми реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2020 року.

Основною метою таких програм є посилення соціального захисту осіб з інвалідністю з порушеннями зору та слуху та створення сприятливих умов для їхньої життєдіяльності.

Зокрема, рішенням Рівненської обласної ради від 20.12.2013 № 1090 затверджено „Обласну програму підтримки осіб з інвалідністю з вадами слуху та зору на 2014–2018 роки”. Зазначеним рішенням Рівненська обласна рада рекомендувала райдержадміністраціям, міським радам розробити програми підтримки та реабілітації осіб з інвалідністю з порушеннями зору та слуху на 2014–2018 роки та передбачила кошти на реалізацію таких заходів.

Крім цього, відповідно до статті 26 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю, статей 11, 14 та 17 Закону України „Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні” Мінсоцполітики та органами місцевого самоврядування утворено мережу реабілітаційних установ для осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, зокрема з порушеннями зору та слуху. На сьогодні функціонує 153 такі установи.

Реабілітаційні послуги у реабілітаційних установах надаються безоплатно відповідно до Порядку надання окремим категоріям осіб послуг із комплексної реабілітації (абілітації), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 80.

Також варто зазначити, що Мінсоцполітики у 2018 році ініційовано та забезпечено прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 26.07.2018 № 587 „Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 08.12.2006 № 1686 і від 31.12.2007 № 80”, якою затверджено, зокрема, зміни в додаток 3 „Перелік послуг, що надаються особам з інвалідністю з ураженням слуху” та додаток 4 „Перелік послуг, що надаються особам з інвалідністю з ураженням зору” Програми.

Такі зміни дають можливість забезпечити права, що гарантуються, зокрема, Конвенцією про права осіб з інвалідністю, на професійну реабілітацію (що є важливою складовою комплексної реабілітації) осіб з інвалідністю, які досягли пенсійного віку, в тому числі з порушеннями зору та слуху.

Крім того, наказом Мінсоцполітики від 14.03.2018 № 355 „Питання комплексної реабілітації осіб з інвалідністю”, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 04.04.2018 за № 401/31853, затверджено зміни до Типового положення про центр комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю, затвердженого наказом

Мінсоцполітики від 09.08.2016 № 855, зареєстрованим у Міністерстві юстиції 01.09.2016 за № 1209/29339, що врегульовують питання:

утворення реабілітаційних установ (зокрема, шляхом їх реорганізації) для надання послуг з комплексної реабілітації дітей з інвалідністю та осіб з інвалідністю з урахуванням певної нозології, в тому числі з порушеннями зору та слуху;

надання отримувачам лише тих видів реабілітаційних послуг, яких вони за рішенням реабілітаційної комісії установи потребують;

визначення загальної спрямованості реабілітаційного процесу та його складових з урахуванням особливостей діяльності певної реабілітаційної установи;

надання реабілітаційним установам прав самостійно визначати і затверджувати мережу реабілітаційних груп (за потреби) або не формувати їх (у разі застосування індивідуальних графіків отримання послуг). При цьому установа може поєднувати у своїй діяльності обидва організаційні підходи, виходячи з потреб кожного клієнта.

Також з метою забезпечення надання якісних реабілітаційних та соціальних послуг у громадах різних рівнів, раціонального використання наявних ресурсів і можливостей діючих закладів, ефективної взаємодії виконавчих органів місцевої влади, органів місцевого самоврядування, надавачів та отримувачів послуг Мінсоцполітики за участю експертів розроблено Дорожню карту (Навігатор) розвитку системи надання комплексу послуг особам (дітям) з інвалідністю та / або дітям віком до трьох років (включно), які належать до групи ризику щодо отримання інвалідності, для голів об'єднаних територіальних громад, фахівців виконавчих органів сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад.

Щодо забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації

Механізм забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації визначено Порядком забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321 (зі змінами).

Постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 238 „Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України” було удосконалено механізм безкоштовного забезпечення осіб з інвалідністю технічними та іншими засобами реабілітації, зокрема запроваджено виплату грошової компенсації за самостійно придбані особами з інвалідністю по зору та слуху спеціальні засоби для орієнтування, спілкування та обміну інформацією і затверджено розмір такої компенсації.

Запровадження цього механізму дало можливість забезпечувати осіб з інвалідністю з порушеннями зору та слуху засобами реабілітації вже передбаченими Переліком технічних та інших засобів реабілітації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 № 321 „Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення і виплати грошової компенсації вартості за самостійно придбані технічні засоби реабілітації, переліків таких засобів” (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 14.04.2018 № 238), які протягом останніх років не видавалися.

Щодо просвітницьких заходів

Відповідно до частини п'ятої статті 35 Закону України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” держава підтримує засоби масової інформації, видавництва, підприємства та організації, які випускають спеціальну літературу, звукову та відеопродукцію для осіб з інвалідністю.

Згідно з абзацом дванадцятим підпункту 5 пункту 2 Порядку використання суми адміністративно-господарських санкцій та пені за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, що надійшли до державного бюджету, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 70 „Про реалізацію статей 19 і 20 Закону України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні” (зі змінами), фінансова допомога на поворотній та безповоротній основі надається підприємствам громадських організацій осіб з інвалідністю, центрам професійної реабілітації осіб з інвалідністю для випуску спеціальної літератури та аудіозаписів (у тому числі для професійної підготовки осіб з інвалідністю) з метою комплектування бібліотек.

Відповідно до підпункту 4.13.2 Інструкції з надання фінансової допомоги на поворотній і безповоротній основі та цільової позики за рахунок сум адміністративно-господарських санкцій та пені, що надходять до державного бюджету за невиконання нормативу робочих місць для працевлаштування осіб з інвалідністю, затвердженої наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 06.09.2010 № 270, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20.10.2010 за № 954/18249, перелік спеціальної літератури та аудіозаписів (у тому числі для професійної підготовки осіб з інвалідністю), на випуск яких надається фінансова допомога на безповоротній основі, визначається щороку всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю за погодженням із МОН та Мінсоцполітики.

Для випуску спеціальної літератури, аудіозаписів (у тому числі для професійної підготовки осіб з інвалідністю) та періодичних видань шрифтом Брайля з метою комплектування бібліотек за бюджетною програмою КПКВК 2507030 „Соціальна, трудова та професійна реабілітація інвалідів” підприємству „Республіканський будинок звукозапису і друку” Українського товариства сліпих було спрямовано з державного бюджету коштів:

у 2016 році – 943 928,0 грн, у тому числі 621 388,0 грн – для випуску 1 850 примірників книг, 2 587 журналів і 1 463 газет;

у 2017-му – 1 039 239,0 грн, у тому числі 425 915,0 грн – для випуску 1 258 примірників книг, 665 журналів і 138 газет;

у 2018-му – 4 727 382,0 грн, у тому числі 3 474 139,0 грн – для випуску 6 216 примірників книг, 3 252 журналів і 3 192 газет.

Також відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для фінансової підтримки громадських об'єднань інвалідів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14.03.2018 № 183, одержувачами бюджетних коштів за бюджетною програмою „Фінансова підтримка громадських об'єднань інвалідів” є всеукраїнські громадські об'єднання осіб з інвалідністю, їхні спілки, які внесені до Реєстру громадських об'єднань, утворені з метою, визначеною статтею 12 Закону України „Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні”, мають місцеві осередки (відокремлені підрозділи) у

більшості областей України (для всеукраїнських громадських об'єднань осіб з інвалідністю), щонайменше одне всеукраїнське громадське об'єднання осіб з інвалідністю у своєму складі (для спілок громадських об'єднань осіб з інвалідністю), місцеві (обласні) осередки (відокремлені підрозділи) всеукраїнських громадських об'єднань осіб з інвалідністю, а також підприємства та організації невиробничої сфери УТОГу та УТОСу, підприємства та об'єднання зазначених товариств, які спрямовують такі кошти на утримання своїх соціально-культурних підрозділів.

Щодо створення державної цільової програми

Відповідно до статті 2 Закону України „Про державні цільові програми” державна цільова програма розробляється за сукупності таких умов:

наявність проблеми, розв'язання якої неможливе засобами територіального чи галузевого управління та потребує державної підтримки, координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

відповідність мети програми пріоритетним напрямам державної політики;

необхідність забезпечення міжгалузевих і міжрегіональних зв'язків технологічно пов'язаних галузей та виробництв;

наявність реальної можливості ресурсного забезпечення виконання програми.

Відповідно до статті 4 зазначеного Закону заходи, завдання та показники державних цільових програм враховуються під час складання проекту Державного бюджету України на відповідний рік шляхом визначення головними розпорядниками бюджетних коштів обсягів видатків на їх реалізацію у складі бюджетних програм та включення центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, відповідних бюджетних запитів до пропозицій проекту Державного бюджету України.

Перелік державних цільових програм, які планується виконати у відповідному році з використанням коштів Державного бюджету України, подається на розгляд Верховної Ради України разом із проектом Закону про Державний бюджет України на відповідний рік.

Також згідно із пунктом 4 Порядку розроблення та виконання державних цільових програм, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31.01.2007 № 106 (зі змінами), розроблення програми ініціюється за таких підстав:

наявність проблеми, яку не можна розв'язати засобами територіального чи галузевого управління та яка потребує державної підтримки, координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

наявність реальних можливостей для забезпечення виконання програми: фінансових ресурсів – коштів державного, місцевих бюджетів та інших джерел, матеріально-технічних і трудових ресурсів.

З огляду на вищевикладене підстав для розроблення окремої державної програми підтримки та реабілітації осіб з інвалідністю з порушеннями зору та слуху на 2019 рік немає.

Додатково повідомляємо, що одним із головних завдань органів державної влади у напрямі забезпечення належних умов для реалізації прав осіб з інвалідністю в межах виконання заходів, передбачених Державною цільовою програмою, є,

зокрема, створення доступного, безпечного середовища для життєдіяльності осіб з інвалідністю. На Всеукраїнській нараді зі створення безперешкодного середовища, яка відбулась у Мінрегіоні 03.12.2018, було представлено нові державні будівельні норми щодо доступності – ДБН В.2.2-40:2018 „Інклюзивність будівель і споруд”, затверджені наказом Мінрегіону від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН). Ці норми розроблено для створення безбар’єрного простору для всіх категорій осіб з інвалідністю (з порушеннями опорно-рухового апарату, зору, слуху, розумової діяльності) та інших маломобільних груп: людей похилого віку, вагітних жінок, батьків з дітьми та інших.

ДБН є обов’язковими до виконання та мають використовуватися під час проектування нових та реконструкції існуючих будівель, кварталів, мікрорайонів відповідно до їх призначення. У них наведено всі необхідні технічні характеристики влаштування елементів безбар’єрності, а також конкретні візуальні приклади, як це необхідно робити.

Таким чином, реалізація ДБН сприятиме створенню універсального громадського простору, доступного для кожного.

Рівненське учбово-виробниче підприємство Українського товариства сліпих проінформовано окремим листом.

З повагою

Міністр

А. Рева

